

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

m.registrator@regeringskansliet.se
m.remiss-energi@regeringskansliet.se

E.ON Sverige AB (Publ)

205 09 Malmö
www.eon.se

Karin Jönsson
Tel 070-5095597

Besöksadress:
Carl Gustafs väg 1

Malmö 2015-08-05

E.ON Sverige AB – yttrande avseende Energimyndighetens rapport "Havsbaserad vindkraft" (dnr M2015/2349/Ee)

E.ON Sverige AB (E.ON) har inbjudits och valt att lämna synpunkter på rubricerad remiss.

Syfte och mål med stöd till havsbaserad vindkraft

Energimyndigheten har i det redovisade regeringsuppdraget haft till uppgift att ta fram förslag på hur ett stöd till havsbaserad vindkraft bör utformas för att skapa förutsättningar för en utbyggnad. Enligt E.ONs uppfattning är det en väsentlig brist i utformningen av själva uppdraget att regeringen överhuvudtaget inte har definierat något syfte och mål för ett sådant stöd till havsbaserad vindkraft. Precis som Energimyndigheten konstaterar i rapporten är syftet med och önskad omfattning på en utbyggnad av den havsbaserade vindkraften av betydelse för val och utformning av ett sådant stöd.

För att kunna landa i ett förslag har Energimyndigheten istället fått göra en egen tolkning av uppdraget som innebär en storskalig utbyggnad av havsbaserad vindkraft på 15 TWh över perioden år 2024-2033. I en bilaga till rapporten för Energimyndigheten sedan ett resonemang om vilka samhällsekonomiska faktorer som skulle kunna motivera ett stöd.

Om Energimyndighetens antaganden också är regeringens syn på och ambition avseende stöd för utbyggnad av havsbaserad vindkraft är oklart. Rimligen borde de samhällsekonomiska motiven för ett eventuellt stöd ha tydliggjorts i uppdraget och inkluderats i utredningen, för att öppna för en diskussion om hur väl själva valet av stödåtgärd relaterar till ett uttalat syfte och mål. Uppdraget omfattar inte heller en analys av en finansieringslösning, vilket är en central del för att kunna utvärdera påverkan på elkunderna och acceptans för ett stöd.

En storskalig utbyggnad av havsbaserad vindkraft kommer oundvikligen att innebära en stor marknadspåverkan, inklusive påverkan på övrig förnybar elproduktion som landbaserad vindkraft, och ha en betydande påverkan på elsystem och infrastruktur där konsekvenserna måste analyseras betydligt djupare. Energimyndighetens analys visar också att valet av tidpunkt för ett

Bankgiro: 5395-9821
PlusGiro: 604148-7
Org.Nr: 556006-8420
Säte: Malmö

införande av stödet har stor betydelse för de samhällsekonomiska kostnaderna, ett val som i högsta grad också är beroende av syftet med stödet.

Frågeställningarna kring en utbyggnad av havsbaserad vindkraft utgör en del av diskussionen om vilka målsättningar som ska vara styrande för svensk energipolitik på längre sikt, inklusive hur drivkrafterna och marknadsmodellen för elproduktion och kapacitet ska se ut i framtiden. E.ON menar därför att frågan om ett stöd till havsbaserad vindkraft måste integreras med och fortsatt hanteras inom ramen för det arbete kring den långsiktiga energipolitiken som bedrivs av den nyligen tillsatta Energikommissionen.

Generella principer för utformning av stöd till förnybar elproduktion

E.ONs grundläggande syn är att en ökad konkurrenskraft för förnybar elproduktion i första hand bör drivas av priset på utsläppsrätter för växthusgaser. Ett reformerat och fungerande utsläppshandelssystem inom EU bör på sikt möjliggöra en utfasning av existerande stöd till mogen teknik för förnybar elproduktion. För nya förnybara tekniker med en återstående stor potential för kostnadsreduktion och teknikutveckling kan ett fortsatt stöd motiveras.

Enligt E.ONs uppfattning är havsbaserad vindkraft än så länge ett exempel på en sådan teknik med betydande potential för fortsatt utveckling och sänkta kostnader, där ett stöd kan motiveras fram till tekniken uppnått en större mognad. En annan grundläggande princip är att villkor och styrmedel för förnybar elproduktion bör var marknadsbaserade för att i så hög grad som möjligt styra mot reducerade kostnader och ökad konkurrenskraft och på sikt möjliggöra för den förnybara elproduktionen att stå på egna ben på marknaden.

Samarbetsmekanismerna under förnybartdirektivet ger en möjlighet för medlemsstaterna i EU att samverka i utbyggnaden av förnybar elproduktion, vilket reducerar kostnaderna för utbyggnaden på en gemensam europeisk elmarknad. Även om tiden i det närmaste runnit ut för ett genomförande före direktivets mållår 2020, bör den svenska regeringen fortsatt aktivt arbeta för ett förverkligande av samarbetsmekanismerna även i perioden efter 2020. Att använda gemensamma projekt under samarbetsmekanismerna för att stimulera utbyggnad av den i ett europeiskt perspektiv konkurrenskraftiga svenska havsbaserade vindkraften är sannolikt den stödform för en utbyggnad som har störst samhällsekonomisk relevans.

Kriterier för utformning av stöd till havsbaserad vindkraft

När det gäller principerna för hur ett eventuellt stöd till havsbaserad vindkraft lämpligast bör utformas överensstämmer de övergripande kriterier som Energimyndigheten presenterar väl med E.ONs syn. Energimyndigheten gör bedömningen att ett anbudsförfarande med tillhörande driftsstöd är ett lämpligt stöd om målet är en storskalig utbyggnad av den havsbaserade vindkraften, där driftsstödet bör konstrueras i form av en "sliding premium". En sådan anbudsmodell säkerställer en hög grad av marknadsintegration då den förnybara produktionen säljs till marknadspris samtidigt som bidragsdelen begränsas till det

utrymme som från tid till annan krävs för att täcka skillnaden mellan produktionskostnaden och marknadspriset. Ett öppet anbudsförfarande säkerställer en hög grad av konkurrens mellan aktörer som driver ner kostnaderna. Precis som Energimyndigheten konstaterar styr EU:s statsstödsregler i hög grad i den riktningen och det är också denna typ av stöd som införts eller är på väg att införas i andra EU-länder med stöd till havsbaserad vindkraft, såsom Storbritannien, Danmark, Tyskland och Nederländerna.

Det är rimligt att införa någon form av begränsning av ett stöd så som Energimyndigheten föreslår, i den mån den utformas som ett driftbidrag per producerad energienhet. Ett sådant stöd utformas troligen bäst i form av ett volymbegränsat stöd (uttryckt i totalt antal fullasttimmar för vilka ersättning utgår) snarare än en tidsbegränsning (15 år i Energimyndighetens förslag). En tidsbegränsning öppnar upp för en komplex administration med registerhantering för driftsättning av enskilda verk och skapar onödiga risker för anläggningsägare i samband med eventuella längre stillestånd för anläggningen. Att istället koppla premien till produktionsvolymen minskar också de snedvridande incitamenten att producera vid negativa priser.

Vid en fortsatt analys av lämpliga stödformer för havsbaserad vindkraft inklusive utformning av administrativa processer bör ett större mått av relevanta erfarenheter finnas att tillgå i ett utbyte inte minst med danska myndigheter som under lång tid arbetat med ett anbudssystem av "sliding premium"-modell för havsbaserad vindkraft. Det bör också vara intressant att i det sammanhanget närmre utvärdera erfarenheterna av att låta nätanslutningen för havsbaserad vindkraft finansieras och projekteras av stamnätsoperatören, såsom är fallet i Danmark och Tyskland.

När det gäller problematiken kring att hantera ett anbudsförfarande med projektägda tillståndsprocesser, där frågorna bl.a. handlar om möjligheten att utvärdera projekt av varierande storlek och utvecklingsgrad i samma anbudsomgång samt problematiken med tidsbegränsade tillstånd, kan ytterligare lärdomar finnas att hämta från Nederländerna och Tyskland som infört respektive planerar att införa en centraliserad tillstånds-/förprojekteringsmodell av motsvarande typ som sedan länge används i Danmark. Det kan trots de invändningar Energimyndigheten lyfter finnas anledning att närmare analysera om det finns fördelar med att införa en sådan modell även i Sverige vid en eventuell storskalig introduktion av havsbaserad vindkraft i Sverige.

Avslutning

E.ON vill avslutningsvis återknyta till vår inledande synpunkt att behovet av och drivkrafterna för en utbyggnad av den havsbaserade vindkraften i Sverige bör utgöra en integrerad del i Energikommisionens arbete och därmed saknas skäl att här ytterligare utveckla detaljerade synpunkter kring utformningen av ett eventuellt teknikspecifikt stöd till havsbaserad vindkraft som föregriper detta arbete.

Med vänlig hälsning,

E.ON Sverige AB
Strategy & Analysis

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Karin', with a large circular flourish and a long horizontal line extending to the right.

Karin Jönsson
Head of Energy Policy and Regulation